

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Γνωμοδότηση του Ευρωπαϊκού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων επί της πρότασης κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την τελωνειακή επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας

(2011/C 363/01)

Ο ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 16,

Έχοντας υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως τα άρθρα 7 και 8,

Έχοντας υπόψη την οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 28 παράγραφος 2,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ:

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 24 Μαΐου 2011, η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την τελωνειακή επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (στο εξής, η «πρόταση»).

1.1. Διαβούλευση με τον ΕΕΠΔ

2. Η πρόταση διαβιβάστηκε από την Επιτροπή στον ΕΕΠΔ στις 27 Μαΐου 2011. Ο ΕΕΠΔ εξέλαβε την κοινοποίηση της πρότασης ως αίτημα παροχής συμβουλών προς τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας, όπως διαλαμβάνει το

άρθρο 28 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (στο εξής «κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001»). Σε προγενέστερο στάδιο της διαδικασίας⁽³⁾, πριν από την έγκριση της πρότασης, η Επιτροπή παρέσχε στον ΕΕΠΔ τη δυνατότητα να διατυπώσει άτυπα σχόλια επί του σχεδίου πρότασης. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για την τηρηθείσα διαδικασία, η οποία συνέβαλε, ήδη σε πρώιμο στάδιο της νομοθετικής πρωτοβουλίας, στη βελτίωση του τελικού κειμένου της πρότασης από την άποψη της προστασίας των δεδομένων. Ορισμένα από τα σχόλιά του ελήφθησαν υπόψη κατά την κατάρτιση του τελικού κειμένου της πρότασης. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για την αναφορά της παρούσας διαβούλευσης στο προοίμιο της πρότασης.

3. Παρόλα αυτά, ο ΕΕΠΔ επιθυμεί να επισημάνει ορισμένα σημεία του κειμένου που επιδέχονται περαιτέρω βελτίωση από την άποψη της προστασίας των δεδομένων.

1.2. Ιστορικό της πρότασης

4. Η πρόταση καθορίζει τους όρους και τις διαδικασίες παρέμβασης των τελωνειακών αρχών, όταν εμπορεύματα που θεωρούνται ύποπτα ότι παραβιάζουν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας τελούν, ή θα έπρεπε να τελούν, υπό τελωνειακή επιτήρηση εντός του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης. Σκοπός της πρότασης είναι να επιφέρει βελτιώσεις στο νομικό πλαίσιο που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1383/2003⁽⁴⁾, τον οποίο πρόκειται να αντικαταστήσει.

⁽³⁾ Τον Απρίλιο του 2011.

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1383/2003 του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003 για την παρέμβαση των τελωνειακών αρχών έναντι εμπορευμάτων που είναι ύποπτα ότι παραβιάζουν ορισμένα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται έναντι των εμπορευμάτων που διαπιστώνεται ότι παραβιάζουν παρόμοια δικαιώματα (ΕΕ L 196 της 2.8.2003, σ. 7).

⁽¹⁾ ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31 (στο εξής «Οδηγία 95/46/ΕΚ»).

⁽²⁾ ΕΕ L 8 της 12.1.2001, σ. 1.

5. Ειδικότερα, η πρόταση καθιερώνει μια διαδικασία μέσω της οποίας οι κάτοχοι ορισμένου δικαιώματος μπορούν να υποβάλουν αίτηση με την οποία ζητείται από την τελωνειακή υπηρεσία κράτους μέλους να ασκήσει παρέμβαση στο εν λόγω κράτος μέλος («εθνική αίτηση») ή αίτηση με την οποία ζητείται από τις τελωνειακές υπηρεσίες περισσότερων κρατών μελών να ασκήσουν παρέμβαση στα αντίστοιχα κράτη μέλη («αίτηση στην Ένωση»). Στο πλαίσιο αυτό, ο όρος «να ασκήσουν παρέμβαση» έχει την έννοια της αναστολής χορήγησης της άδειας παραλαβής ή της δέσμευσης των εμπορευμάτων από τις τελωνειακές αρχές. Η πρόταση καθιερώνει επίσης τη διαδικασία μέσω της οποίας οι εκάστοτε αρμόδιες τελωνειακές υπηρεσίες λαμβάνουν απόφαση επί της αιτήσεως του κατόχου του δικαιώματος, τα μέτρα που οι τελωνειακές αρχές (ή τα τελωνεία)⁽⁵⁾ οφείλουν ακολούθως να λάβουν (π.χ., αναστολή χορήγησης της άδειας παραλαβής, δέσμευση ή καταστροφή των εμπορευμάτων), καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που συνδέονται με τις ενέργειες αυτές.
6. Στο πλαίσιο των ανωτέρω ελέγχων, τα προσωπικά δεδομένα τυγχάνουν επεξεργασίας ποικιλοτρόπως: κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης του κατόχου του δικαιώματος στην αρμόδια τελωνειακή αρχή⁽⁶⁾ (άρθρο 6), κατά τον χρόνο διαβίβασης της αίτησης στην Επιτροπή (άρθρο 31), κατά τον χρόνο διαβίβασης της απόφασης της τελωνειακής αρχής στα επιμέρους αρμόδια τελωνεία (άρθρο 13 παράγραφος 1) και, εφόσον πρόκειται για αίτηση στην Ένωση, στις τελωνειακές αρχές άλλων κρατών μελών (άρθρο 13 παράγραφος 2).
7. Η επεξεργασία δεδομένων που προβλέπει το σχέδιο κανονισμού δεν αναφέρεται μόνο στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του κατόχου του δικαιώματος στο πλαίσιο της διαβίβασης των αιτήσεων και των αποφάσεων από τους κατόχους του δικαιώματος προς τις τελωνειακές αρχές, μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ κρατών μελών και της Επιτροπής. Για παράδειγμα, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 3, η τελωνειακή αρχή οφείλει, κατόπιν αιτήματος του υπέρ ου η απόφαση δικαιούχου του δικαιώματος, να του διαβιβάσει τα ονόματα και τις διευθύνσεις του αποστολέα, του παραλήπτη, του διασφιστή ή του κατόχου των εμπορευμάτων⁽⁷⁾, καθώς και άλλες πληροφορίες που σχετίζονται με τα εμπορεύματα. Στην περίπτωση αυτή, επομένως, δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα άλλων υποκειμένων δεδομένων (αποστολέας, παραλήπτης και κάτοχος των εμπορευμάτων μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα) τυγχάνουν επεξεργασίας και, κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος, διαβιβάζονται από την εκάστοτε αρμόδια εθνική τελωνειακή αρχή στον κάτοχο του δικαιώματος.
- (⁵) Ο όρος «τελωνειακή υπηρεσία» αναφέρεται στην κεντρική υπηρεσία κάθε κράτους μέλους που είναι αρμόδια να λαμβάνει επίσημες αιτήσεις εκ μέρους των κατόχων δικαιώματος, ενώ ο όρος «τελωνειακές αρχές» ή «τελωνεία» αναφέρεται στους κατά τόπους επιχειρησιακούς βραχίονες της τελωνειακής υπηρεσίας, οι οποίοι διενεργούν τους τελωνειακούς ελέγχους επί των εμπορευμάτων που εισάγονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- (⁶) Η αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα στοιχεία του αιτούντος (άρθρο 6 παράγραφος 3 στοιχείο α), το πληρεξούσιο των φυσικών ή νομικών προσώπων που αντιπροσωπεύουν τον αιτούντα (άρθρο 6 παράγραφος 3 στοιχείο δ) και το όνομα και τη διεύθυνση του ή των αντιπροσώπων του αιτούντος που είναι υπεύθυνοι για νομικά και τεχνικά θέματα (άρθρο 6 παράγραφος 3 στοιχείο ι)).
- (⁷) Ο αποστολέας και ο παραλήπτης είναι τα δύο μέρη που κατά κανόνα συμβάλλονται στο πλαίσιο μιας σύμβασης μεταφοράς εμπορευμάτων: ο αποστολέας παραδίδει τα εμπορεύματα στον παραλήπτη, ο οποίος αποκτά δικαίωμα κατοχής επί των εμπορευμάτων και τα πωλεί σύμφωνα με τις οδηγίες του αποστολέα. Ο «διασφιστής» είναι το πρόσωπο το οποίο καταθέτει στο όνομά του την τελωνειακή διασάφηση ή εκείνος στο όνομα του οποίου κατατίθεται μια τελωνειακή διασάφηση. Ο «κάτοχος των εμπορευμάτων» είναι το πρόσωπο που έχει την κυριότητα ή παρεμφερές δικαίωμα διάθεσης των εμπορευμάτων ή που ασκεί φυσικό έλεγχο επί αυτών.
8. Όπως προκύπτει από τον ισχύοντα εφαρμοστικό κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1891/2004 της Επιτροπής⁽⁸⁾, ο οποίος περιέχει το τυποποιημένο έντυπο της αίτησης παρέμβασης που καλούνται να συμπληρώσουν οι κάτοχοι δικαιώματος, οι διαδικασίες που καθορίζονται με την πρόταση περιλαμβάνουν, αν και το κείμενο της πρότασης δεν το διαλαμβάνει ρητά, την επεξεργασία δεδομένων ορισμένων φυσικών ή νομικών προσώπων που κρίνονται ύποπτα για παραβιάσεις διανοητικών δικαιωμάτων⁽⁹⁾. Ο ΕΕΠΔ επισημαίνει ότι δεδομένα που σχετίζονται με την πιθανή τέλεση αδικημάτων τα οποία αφορούν παραβιάσεις διανοητικών δικαιωμάτων αντιμετωπίζονται ως ευαίσθητα δεδομένα για την επεξεργασία των οποίων απαιτείται η τήρηση ειδικών εγγυήσεων (άρθρο 8 παράγραφος 5 της οδηγίας 95/46/ΕΚ και άρθρο 10 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001).
9. Περαιτέρω, η Επιτροπή έχει επιφορτισθεί με το καθήκον της καταχώρισης των αιτήσεων παρέμβασης των κατόχων δικαιώματος σε κεντρική βάση δεδομένων, η οποία πρόκειται να φέρει την επωνυμία COPIS και τελεί ακόμη σε στάδιο προπαρασκευής. Η COPIS σχεδιάζεται ως κεντρική πλατφόρμα ανταλλαγής πληροφοριών που θα αφορούν ενέργειες των τελωνειακών αρχών σχετικές με το σύνολο των εμπορευμάτων τα οποία παραβιάζουν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας. Όλες οι ανταλλαγές δεδομένων σχετικών με αποφάσεις, συνοδευτικά έγγραφα και διαβιβάσεις πληροφοριών μεταξύ των τελωνειακών αρχών των κρατών μελών θα διενεργούνται μέσω της COPIS (άρθρο 31 παράγραφος 3).

2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

2.1. Παραπομπή στην οδηγία 95/46/ΕΚ

10. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι ένα γενικής εφαρμογής άρθρο του σχεδίου κανονισμού (άρθρο 32, αιτιολογική σκέψη 21) αναφέρεται ρητά στην ανάγκη όπως η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα διενεργείται αφενός από την Επιτροπή σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και, αφετέρου, από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών σύμφωνα με την οδηγία 95/46/ΕΚ.
11. Η εν λόγω διάταξη αναγνωρίζει επίσης ρητά τον εποπτικό ρόλο που διαδραματίζει ο ΕΕΠΔ, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001, κατά την επεξεργασία των δεδομένων από την Επιτροπή. Ο ΕΕΠΔ επιθυμεί επίσης να επισημάνει τη λανθασμένη παραπομπή που περιέχεται στη φράση του άρθρου 32 της πρότασης «[...] και υπό την εποπτεία της δημόσιας ανεξάρτητης αρχής του κράτους μέλους, η οποία αναφέρεται στο άρθρο 28 της εν λόγω οδηγίας», η οποία θα έπρεπε να παραπέμπει στο άρθρο 28 της οδηγίας 95/46/ΕΚ.

2.2. Εκτελεστικές πράξεις

12. Σύμφωνα με την πρόταση, η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να ορίζει με εκτελεστικές πράξεις το έντυπο της αίτησης παρέμβασης

(⁸) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1891/2004 της Επιτροπής, της 21ης Οκτωβρίου 2004, για τη θέσπιση διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1383/2003 του Συμβουλίου για την παρέμβαση των τελωνειακών αρχών έναντι εμπορευμάτων που είναι ύποπτα ότι παραβιάζουν ορισμένα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται έναντι των εμπορευμάτων που διαπιστώνεται ότι παραβιάζουν παρόμοια δικαιώματα (ΕΕ L328 της 30.10.2004, σ. 16).

(⁹) Βλ. Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1891/2004, Παράρτημα I, σημείο 9: «Επισυνάπτεται επακριβώς πληροφορία σχετικά με τον τύπο ή το σύστημα της απάτης», περιλαμβανομένων εγγράφων ή/και φωτογραφιών.

- που υποβάλλεται από τους κατόχους δικαιώματος (άρθρο 6 παράγραφος 3) ⁽¹⁰⁾. Εντούτοις, το σχετικό άρθρο ήδη περιέχει κατάλογο στοιχείων που πρέπει να παρέχονται από τον αιτούντα, περιλαμβανομένων συγκεκριμένων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του αιτούντος. Κατά τον καθορισμό του ουσιαστικού περιεχομένου της αίτησης παρέμβασης, το άρθρο 6 παράγραφος 3 του σχεδίου πρέπει επίσης να απαιτεί από τις εκάστοτε αρμόδιες τελωνειακές αρχές να παρέχουν στον αιτούντα παρέμβαση και σε κάθε άλλο δυνητικώς εμπλεκόμενο υποκείμενο δεδομένων (π.χ., τον αποστολέα, τον παραλήπτη ή τον κάτοχο των εμπορευμάτων) πληροφορίες σχετικές με τους εθνικούς κανόνες εφαρμογής του άρθρου 10 της οδηγίας 95/46/EK. Παράλληλα, η αίτηση πρέπει να περιέχει ανάλογες πληροφορίες που αφορούν την επεξεργασία δεδομένων από την Επιτροπή και παρέχονται στο υποκείμενο των δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 (ενόψει της επικείμενης αποθήκευσης και επεξεργασίας δεδομένων στο πλαίσιο της COPIS).
13. Κατά συνέπεια, ο ΕΕΠΔ συνιστά όπως το άρθρο 6 παράγραφος 3 της πρότασης περιλάβει στον κατάλογο των στοιχείων που παρέχονται στον αιτούντα παρέμβαση και τις πληροφορίες που παρέχονται στο υποκείμενο των δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 10 της οδηγίας 95/46/EK και το άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΚ) 45/2001.
14. Περαιτέρω, ο ΕΕΠΔ εκφράζει την επιθυμία του να συμμετάσχει στη διαβούλευση που θα προηγηθεί της άσκησης των σχετικών εκτελεστικών αρμοδιοτήτων της Επιτροπής, εις τρόπον ώστε να διασφαλισθεί ότι τα νέα τυποποιημένα έντυπα αίτησης (εθνικής ή στην Ένωση) θα «συμμορφώνονται με την προστασία των δεδομένων».
- ### 2.3. Ποιότητα δεδομένων
15. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι το άρθρο 6 παράγραφος 3 στοιχείο ιβ) απαιτεί όπως οι αιτούντες παρέμβαση διαβιβάζουν και επικαιροποιούν κάθε διαθέσιμο στοιχείο που επιτρέπει στις τελωνειακές αρχές να αναλύουν και να αξιολογούν τον κίνδυνο παραβίασης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Η συγκεκριμένη απαίτηση συνιστά εφαρμογή μιας από τις αρχές της ποιότητας των δεδομένων, σύμφωνα με την οποία τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει «να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να ενημερώνονται» (οδηγία 95/46/EK, άρθρο 6 παράγραφος δ). Ο ΕΕΠΔ εκφράζει επίσης την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η ίδια αρχή τυγχάνει εφαρμογής στη διάταξη του άρθρου 14 παράγραφος γ) της πρότασης, η οποία απαιτεί όπως ο «υπέρ ου η απόφαση που κάνει δεκτή την αίτηση» ενημερώνει την αρμόδια τελωνειακή υπηρεσία που εξέδωσε την εν λόγω απόφαση σχετικά με οποιαδήποτε τροποποίηση στα στοιχεία που είχε υποβάλει διά της αιτήσεώς του.
16. Τα άρθρα 10 και 11 της πρότασης αναφέρονται στην περίοδο ισχύος της απόφασης της τελωνειακής αρχής που εκδίδεται επί της αίτησης παρέμβασης. Η απόφαση της τελωνειακής αρχής ισχύει για ορισμένο χρονικό διάστημα εντός του οποίου οι αρμόδιες τελωνειακές αρχές πρέπει να παρέμβουν. Το χρονικό διάστημα παρέμβασης των τελωνειακών αρχών δύναται να παραταθεί. Ο ΕΕΠΔ επισημαίνει ότι οι εθνικές τελωνειακές αρχές και η βάση δεδομένων COPIS δεν πρέπει να αποθηκεύουν ή να διατηρούν την αίτηση παρέμβασης που υποβάλλεται από τον κάτοχο του δικαιώματος (ειδικότερα δε τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται σε αυτήν) πέραν της ημερομηνίας λήξης της απόφασης που εκδίδεται επί της αίτησης παρέμβασης. Η σχετική αρχή απορρέει από τη διάταξη του άρθρου 4 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και από την ομοειδή ρύθμιση του άρθρου 6 παράγραφος 1 στοιχείο ε) της οδηγίας 95/46/EK ⁽¹¹⁾.
17. Ο ισχύων εφαρμοστικός κανονισμός ⁽¹²⁾ ορίζει (άρθρο 3 παράγραφος 3) ότι το έντυπο της αίτησης παρέμβασης φυλάσσεται από την αρμόδια τελωνειακή αρχή «επί ένα τουλάχιστον έτος επιπλέον της νόμιμης διάρκειας ισχύος του». Η διάταξη αυτή δεν φαίνεται να συνάδει πλήρως με τις προπαρατεθεισες αρχές.
18. Ο ΕΕΠΔ προτείνει, ως εκ τούτου, να προστεθεί στην πρόταση διάταξη η οποία δεν θα επιτρέπει τη διατήρηση στοιχείων προσωπικού χαρακτήρα πέραν ενός ορισμένου χρονικού ορίου που θα συναρτάται με τη διάρκεια ισχύος της απόφασης της αρμόδιας τελωνειακής υπηρεσίας επί της αίτησης παρέμβασης. Οιαδήποτε παράταση του χρόνου διατήρησης των δεδομένων πρέπει να αποφεύγεται ή, εφόσον δικαιολογείται από τις περιστάσεις, πρέπει να συνάδει προς τις αρχές της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο οποίος πρέπει να διευκρινίζεται. Η προσθήκη μιας τέτοιας διάταξης στην πρόταση, η οποία θα δεσμεύει τόσο τα κράτη μέλη όσο και την Επιτροπή, θα εγγυόταν την απλυστευση, την ασφάλεια δικαίου και την αποτελεσματικότητα της υπό εξέταση νομοθετικής ρύθμισης, καθώς θα απέτρεπε τη διατύπωση αλληλοσυγκρουόμενων ερμηνειών.
19. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι το άρθρο 19 (Επιτρεπόμενη χρήση ορισμένων πληροφοριών από τον υπέρ ου η απόφαση που κάνει δεκτή την αίτηση) περιέχει σαφή μνεία της αρχής του οριοθετημένου σκοπού, καθώς περιορίζει τις δυνατότητες του υπέρ ου η απόφαση που κάνει δεκτή την αίτηση να χρησιμοποιήσει, μεταξύ άλλων, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του αποστολέα και του παραλήπτη τα οποία του έχουν διαβιβάσει οι τελωνειακές αρχές σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 18 παράγραφος 3 ⁽¹³⁾. Τα δεδομένα μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο για να κινηθεί διαδικασία προκειμένου να προσδιοριστεί αν έχουν παραβιασθεί δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας του υπέρ ου η απόφαση που κάνει δεκτή την αίτηση παρέμβασης ή να προβληθεί αξίωση αποζημίωσης σε περίπτωση καταστροφής των εμπορευμάτων σύμφωνα με την προβλεπόμενη από το

⁽¹⁰⁾ Βάσει του ισχύοντος νομικού καθεστώτος, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1891/2004 αποτελεί πράξη εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1383/2003, περιέχει δε, μεταξύ άλλων, τα τυποποιημένα έντυπα της εθνικής αίτησης παρέμβασης και της αίτησης στην Ένωση, καθώς και οδηγίες για την ορθή συμπλήρωσή τους [Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1891/2004 της Επιτροπής της 21ης Οκτωβρίου 2004 για τη θέσπιση διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1383/2003 του Συμβουλίου για την παρέμβαση των τελωνειακών αρχών έναντι εμπορευμάτων που είναι ύποπτα ότι παραβιάζουν ορισμένα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται έναντι των εμπορευμάτων που διαπιστώνεται ότι παραβιάζουν παρόμοια δικαιώματα (ΕΕ L328 της 30.10.2004, σ. 16)].

⁽¹¹⁾ Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει «να διατηρούνται με μορφή που επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των προσώπων στα οποία αναφέρονται μόνο κατά τη διάρκεια περιόδου που δεν υπερβαίνει την απαιτούμενη για την επίτευξη των σκοπών για τους οποίους έχουν συλλεγεί ή για τους οποίους αργότερα υφίστανται επεξεργασία [...]».

⁽¹²⁾ Βλέπε υποσημείωση 8.

⁽¹³⁾ Η διάταξη αυτή συνάδει με το περιεχόμενο του άρθρου 57 (μέρος III, ενότητα IV) της συμφωνίας TRIPS, http://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/t_agm4_e.htm#2

σχέδιο κανονισμού διαδικασία, καθώς και σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους εντός της επικράτειας του οποίου εντοπίστηκαν τα εμπόρευμα. Ενόψει του ενδεχόμενου τα εν λόγω δεδομένα να περιλαμβάνουν και πληροφορίες που αφορούν στην πιθανή τέλεση αξιόποινων πράξεων, ο ανωτέρω περιορισμός αποτελεί εγγύηση κατά της παράνομης χρήσης ευαίσθητων δεδομένων. Η συγκεκριμένη διάταξη ενισχύεται και από το άρθρο 15, το οποίο προβλέπει τη λήψη διοικητικών μέτρων κατά του υπέρ ου η απόφαση που κάνει δεκτή την αίτηση σε περίπτωση παράνομης χρήσης των πληροφοριών που του έχουν παρασχεθεί για σκοπούς κείμενους πέραν όσων ορίζονται στο άρθρο 19. Ο συνδυασμός των δύο αυτών άρθρων δείχνει ότι η Επιτροπή επέδειξε ιδιαίτερη μέριμνα για την κατοχύρωση της αρχής του οριοθετημένου σκοπού.

2.4. Κεντρική βάση δεδομένων

20. Η πρόταση (άρθρο 31 παράγραφος 3) ορίζει ότι όλες οι αιτήσεις παρέμβασης, οι αποφάσεις που κάνουν δεκτές αιτήσεις παρέμβασης, οι αποφάσεις που παρατείνουν το διάστημα παρέμβασης των τελωνειακών αρχών και κάθε απόφαση η οποία αναστέλλει την ισχύ απόφασης που κάνει δεκτή την αίτηση παρέμβασης, περιλαμβανομένων των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συγκεντρώνονται σε μια κεντρική βάση δεδομένων της Επιτροπής (την COPIS).
21. Επομένως, η COPIS θα αποτελέσει μια νέα βάση δεδομένων, η οποία ουσιαστικά πρόκειται να υποκαταστήσει τις διαβιβάσεις συναφών δεδομένων μεταξύ των τελωνειακών αρχών των κρατών μελών με τη βοήθεια ενός συστήματος ψηφιακής αποθήκευσης και διαβίβασης δεδομένων. Τη διεύθυνση της θα αναλάβει η Επιτροπή, και συγκεκριμένα η Γενική Διεύθυνση Φορολογικής και Τελωνειακής Ένωσης (TAXUD).
22. Μέχρι σήμερα, τη νομική βάση για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής αποτέλεσαν ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1383/2003⁽¹⁴⁾ και ο εφαρμοστικός κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1891/2004 της Επιτροπής⁽¹⁵⁾. Σε ό,τι αφορά ειδικότερα στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1383/2003, το άρθρο 5 επιτρέπει μεν την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης παρέμβασης στα κράτη μέλη, όμως δεν διαλαμβάνει τίποτε σχετικά με την ύπαρξη και λειτουργία κεντρικής βάσης δεδομένων. Το άρθρο 22 ορίζει ότι τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή κάθε χρησιμη πληροφορία «σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού», η δε Επιτροπή κοινοποιεί τις πληροφορίες αυτές στα λοιπά κράτη μέλη. Σε ό,τι αφορά στον εφαρμοστικό κανονισμό, η αιτιολογική σκέψη 9 ορίζει ότι πρέπει να θεσπισθούν διαδικασίες που θα διέπουν την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής ώστε η τελευταία να μπορεί να παρακολουθεί την αποτελεσματική εφαρμογή της διαδικασίας που προβλέπεται στον κανονισμό και να συντάσσει τις προβλεπόμενες εκθέσεις. Το άρθρο 8 ορίζει ότι τα κράτη μέλη αποστέλλουν σε τακτά διαστήματα στην Επιτροπή κατάλογο του συνόλου των γραπτών αιτήσεων παρέμβασης και των επακόλουθων παρεμβάσεων των αρμόδιων τελωνειακών αρχών, περιλαμβανομένων των στοιχείων προσωπικού χαρακτήρα των κατόχων δικαιωμάτων, του είδους των δικαιωμάτων και των προϊόντων τα οποία αφορούν οι συγκεκριμένες αιτήσεις.
23. Αναφερόμενο στον προσδιορισμό του περιεχομένου του εντύπου της αίτησης παρέμβασης, το νέο κείμενο της πρότασης (άρθρο 6 παράγραφος 4) απαιτεί όπως οι αιτήσεις υποβάλλονται με τη χρησιμοποίηση τεχνικών ηλεκτρονικής επεξεργασίας δεδομένων, όταν υπάρχουν διαθέσιμα μηχανογραφικά συστήματα για την παραλαβή και την επεξεργασία αιτήσεων. Εξάλλου, το άρθρο 31 ορίζει ότι οι αρμόδιες τελωνειακές αρχές κοινοποιούν στην Επιτροπή τις αιτήσεις παρέμβασης που υποβάλλονται ενώπιόν τους, η δε Επιτροπή τις «συγκεντρώνει σε μια κεντρική βάση δεδομένων». Η νομική βάση για τη δημιουργία της βάσης δεδομένων COPIS φαίνεται επομένως ότι οριοθετείται από τον συνδυασμό των διατάξεων του νέου άρθρου 6 παράγραφος 4 και του νέου άρθρου 31.
24. Η Επιτροπή εργάζεται πάνω στη διάρθρωση και το περιεχόμενο της βάσης δεδομένων COPIS με γνώμονα τη συγκεκριμένη νομική βάση. Εντούτοις, στο παρόν στάδιο δεν υφίσταται διεξοδική δικαστική ρύθμιση που να έχει εγκριθεί στο πλαίσιο της συνηθούς νομοθετικής διαδικασίας και να προσδιορίζει περαιτέρω τον σκοπό και τα επιμέρους χαρακτηριστικά της COPIS. Ο ΕΕΠΑ εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός αυτό. Ενώ δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (ονόματα, διευθύνσεις και άλλα στοιχεία επικοινωνίας, καθώς και πληροφορίες σχετικές με την πιθανή τέλεση αξιόποινων πράξεων) αναμένεται να αποτελέσουν αντικείμενο ευρύτατης ανταλλαγής μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών και να αποθηκευτούν για απροσδιόριστο χρονικό διάστημα στην υπό δημιουργία βάση δεδομένων, δεν υφίσταται ακόμη ειδικό νομοθετικό πλαίσιο με βάση το οποίο μεμονωμένα άτομα θα μπορούν να αμφισβητούν τη νομιμότητα μιας τέτοιας επεξεργασίας. Περαιτέρω, δεν διευκρινίζονται ρητά στην πρόταση τα ειδικά δικαιώματα πρόσβασης και διαχείρισης δεδομένων που συνδέονται με τις διαδικασίες επεξεργασίας.
25. Ο ΕΕΠΑ έχει επισημάνει και παλαιότερα⁽¹⁶⁾ ότι η νομική βάση των μέσων που περιορίζουν το θεμελιώδες δικαίωμα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως αυτό αναγνωρίζεται από το άρθρο 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από τη νομολογία που έχει αναπτυχθεί επί τη βάσει του άρθρου 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και από το άρθρο 16 της ΣΛΑΕ, πρέπει να κατοχυρώνεται με νομοθετική πράξη που ερείδεται στις Συνθήκες και μπορεί κανείς να επικαλεσθεί ενώπιον δικαιοδοτικού οργάνου. Η συγκεκριμένη νομοτεχνική λύση κρίνεται επιβεβλημένη για λόγους ασφάλειας δικαίου του υποκειμένου των δεδομένων, το οποίο πρέπει να μπορεί να βασίζεται σε σαφείς κανόνες δικαίου και να τους επικαλείται ενώπιον του εκάστοτε αρμόδιου δικαιοδοτικού οργάνου.
26. Ο ΕΕΠΑ καλεί επομένως την Επιτροπή να άρει κάθε αμφιβολία σχετικά με τη νομική βάση επί της οποίας ερείδεται η λειτουργία της COPIS θεσπίζοντας σχετικώς μια πιο ολοκληρωμένη διάταξη με νομοθετική πράξη που θα εγκριθεί στο πλαίσιο της προβλεπόμενης από τη ΣΛΑΕ συνηθούς νομοθετικής διαδικασίας. Η διάταξη αυτή θα πρέπει να συνάδει με τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και, όπου συντρέχει περίπτωση, της οδηγίας 95/46/ΕΚ. Ειδικότερα, η διάταξη με την

⁽¹⁴⁾ Βλέπε υποσημείωση 4.

⁽¹⁵⁾ Βλέπε υποσημείωση 8.

⁽¹⁶⁾ Βλ. γνωμοδότηση του Ευρωπαϊκού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων για την απόφαση της Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 2007, σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων κατά την εφαρμογή του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (IMI) (2008/49/ΕΚ) (ΕΕ C270 της 25.10.2008, σ. 1).

- οποία ιδρύεται η βάση δεδομένων που περιλαμβάνει τον μηχανισμό ηλεκτρονικών διαβιβάσεων δεδομένων πρέπει i) να προσδιορίζει τον σκοπό των διαδικασιών επεξεργασίας των δεδομένων και να καθορίζει τις επιτρεπτές χρήσεις αυτών, ii) να προσδιορίζει τους φορείς (τελωνειακές αρχές, Επιτροπή) που θα έχουν πρόσβαση σε συγκεκριμένα δεδομένα μεταξύ αυτών που συγκεντρώνονται στη βάση δεδομένων και θα έχουν το δικαίωμα να τροποποιούν τα εν λόγω δεδομένα, iii) να διασφαλίζει το δικαίωμα πρόσβασης και πληροφόρησης όλων των υποκειμένων δεδομένων των οποίων δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ενδέχεται να αποτελούν αντικείμενο αποθήκευσης και διαβίβασης, iv) να προσδιορίζει και να περιορίζει το χρονικό διάστημα διατήρησης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο ελάχιστο αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού της αποθήκευσης των δεδομένων. Εξάλλου, ο ΕΕΠΔ επισημαίνει ότι η βασική νομοθετική πράξη που θα ρυθμίζει τη λειτουργία της βάσης δεδομένων πρέπει επίσης να προσδιορίζει τον φορέα που θα ελέγχει και θα διαχειρίζεται τη βάση δεδομένων, καθώς και τον φορέα που θα διασφαλίζει την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων τα οποία αποθηκεύονται στη βάση δεδομένων.
27. Ο ΕΕΠΔ προτείνει να προστεθεί στην πρόταση ένα νέο άρθρο το οποίο θα καθορίζει με τη δέουσα σαφήνεια τα ανωτέρω ουσιώδη στοιχεία. Εναλλακτικώς, το κείμενο της πρότασης θα έπρεπε να περιλάβει διάταξη που θα προβλέπει τη θέσπιση ιδιαίτερης νομοθετικής πράξης στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας και θα καλεί την Επιτροπή να παρουσιάσει σχετική πρόταση.
28. Εν πάση περιπτώσει, τα μέτρα εφαρμογής που πρόκειται να θεσπισθούν θα πρέπει να καθορίζουν λεπτομερώς τα λειτουργικά και τα τεχνικά χαρακτηριστικά της βάσης δεδομένων.
29. Μολονότι η πρόταση δεν προβλέπει στο παρόν στάδιο οποιασδήποτε μορφής διαλειτουργικότητα με άλλες βάσεις δεδομένων που τελούν υπό τη διαχείριση της Επιτροπής ή άλλων αρχών, ο ΕΕΠΔ επισημαίνει ότι η τυχόν καθιέρωση οποιασδήποτε μορφής διαλειτουργικότητας ή ανταλλαγής δεδομένων πρέπει να συνάδει απολύτως με την αρχή του οριοθετημένου σκοπού: τα δεδομένα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την επίτευξη του σκοπού για τον οποίο έχει δημιουργηθεί η βάση δεδομένων, καμία δε περαιτέρω διαβίβαση ή διασύνδεση δεν είναι επιτρεπτή πέραν του εν λόγω σκοπού. Η αρχή του οριοθετημένου σκοπού πρέπει να στηριχθεί περαιτέρω μέσω ειδικής νομικής βάσης, η οποία πρέπει να ερείδεται στις Συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
30. Ο ΕΕΠΔ είναι πρόθυμος να συμμετάσχει στη διαδικασία που θα οριστικοποιήσει τους όρους λειτουργίας αυτής της βάσης δεδομένων με σκοπό να παράσχει στην Επιτροπή στήριξη και συμβουλές για τη δημιουργία ενός συστήματος ηλεκτρονικής αποθήκευσης δεδομένων που θα «συμμορφώνεται με την προστασία των δεδομένων». Ως εκ τούτου, ενθαρρύνει την Επιτροπή να περιλάβει στάδιο διαβούλευσης με τον ΕΕΠΔ στην υπό εξέλιξη προπαρασκευαστική φάση.
31. Εν κατακλείδι, ο ΕΕΠΔ εφιστά την προσοχή στην ανάγκη όπως η επεξεργασία υπόκειται σε προκαταρκτικό έλεγχο από τον ΕΕΠΔ, σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 2 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, η οποία απορρέει από το γεγονός ότι η δημιουργία της βάσης δεδομένων συνδέεται με την επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων (τα οποία αφορούν πιθανή τέλεση αξιόποινων πράξεων).

3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

32. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η πρόταση κάνει ειδική μνεία στην εφαρμογή της οδηγίας 95/46/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 κατά τις δραστηριότητες επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διέπονται από τον κανονισμό.
33. Ο ΕΕΠΔ επισημαίνει ότι τα ακόλουθα σημεία του κειμένου της πρότασης χρήζουν βελτίωσης από την άποψη της προστασίας των δεδομένων:
- Το άρθρο 6 παράγραφος 3 πρέπει να διαλαμβάνει και περί του δικαιώματος πληροφόρησης του υποκειμένου των δεδομένων.
  - Η Επιτροπή, κατά την άσκηση των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων της που απορρέουν από το άρθρο 6 παράγραφος 3, πρέπει να διαβουλευθεί με τον ΕΕΠΔ προκειμένου να συντάξει ένα έντυπο αίτησης παρέμβασης που θα «συμμορφώνεται με την προστασία των δεδομένων».
  - Το κείμενο της πρότασης πρέπει να καθορίζει το χρονικό διάστημα διατήρησης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλει ο κάτοχος του δικαιώματος, τόσο στο εθνικό επίπεδο όσο και στο επίπεδο της Επιτροπής.
  - Ο ΕΕΠΔ καλεί την Επιτροπή να προσδιορίσει με σαφήνεια τη νομική βάση επί της οποίας θα ερείδεται η λειτουργία της βάσης δεδομένων COPIS, εκφράζει δε την προθυμία του να συνδράμει την Επιτροπή με τις γνώσεις του στο έργο της προετοιμασίας της COPIS.

Βρυξέλλες, 12 Οκτωβρίου 2011.

Giovanni BUTTARELLI

Αναπληρωτής Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων